

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně: **Z. A.**
bytem x
(právní nástupkyně zemřelé J. V.
naposledy bytem x)

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2020 č. j. MPSV-2020/115784-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně (dcera zemřelé J. V.), která je dle § 16 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále také „zákon o sociálních službách“) procesní nástupnicí zemřelé J. V., se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo dle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), částečně změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 27. 12. 2017 č. j. 13198/2017/AAM, kterým byl přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně, a to tak, že od listopadu 2018 byl příspěvek na péči zvýšen na 8 800 Kč měsíčně a od března 2019

byl příspěvek na péči zvýšen na 13 200 Kč, ve zbylé části bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno.

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že J. V. nevládala 8 základních potřeb (mobilita, orientace, stravování, hygiena, fyziologické potřeby, péči o zdraví osobní aktivity, péči o domácnost). Poukázala na skutečnost, že za 3 roky proběhlo pouze jediné sociální šetření, přestože u správního orgánu prvního stupně několikrát upozorňovala na měnící se zdravotní stav matky a neschopnost postarat se o sebe. Namítala, že v zápisu ze sociálního šetření nejsou uvedeny veškeré informace a část z nich je nepřesná, zejména nejsou zmíněny časté pády, skutečnost, že matka ven chodí pouze s doprovodem, nosí dvě naslouchátka, a přesto neslyší TV, má problémy s úklidem po použití toalety, a také neužívá pravidelně svůj lék na depresi. Měla za to, že nesprávně položené otázky mají vliv na neúspěch při posuzování příspěvku na péči. Za zásadní považovala, že posudková komise nevzala v potaz hlavní diagnózu, kterou je nestabilita, která má za následek pády s následnými úrazy. V žalobě je také rozsáhle popsán vývoj zdravotního stavu J. V. a popsána schopnost zvládat základní životní potřeby dle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále také „Vyhláška“).
3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zrekapituloval některé rozhodné skutečnosti a konstatoval, že závěry posudku Posudkové komise MPSV ČR v Praze (dále též „posudková komise“) odpovídají lékařským nálezům i tvrzením žalobkyně uvedeným při sociálním šetření a v odvolání, v posudku neshledal okolnost, která by nebyla pro rozpory vysvětlena. Měl za to, že uvedené námitky odpovídají námitkám odvolacím a ze strany posudkové komise na ně bylo již reagováno. Uzavřel, že přesto, že byl zdravotní stav J. V. nepříznivý, tak tíže postižení odpovídala v období do listopadu 2018 prvnímu stupni závislosti. Navrhl, aby soud zamítl žalobu.
4. Při jednání konaném před zdejším soudem dne 13. 12. 2022 žalobkyně i žalovaný setrvali na svých právních názorech a procesních stanoviscích.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
6. Ve správním spise se pro daný případ nalézají tyto podstatné dokumenty: zápis ze sociálního šetření ze dne 20. 7. 2017, posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby Pražské správy sociálního zabezpečení zn. LPS/2017/1553-JZM_CSSZ ze dne 6. 11. 2017, rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 27. 12. 2017 č. j. 13198/2017/AAM, posudek posudkové komise č. j. 2018/347-PH ze dne 27. 11. 2018, posudek posudkové komise č. j. 2019/64-PH ze dne 17. 5. 2019, posudek posudkové komise 2019/2153-PH-17 ze dne 22. 4. 2020, žalobou napadené rozhodnutí ze dne 8. 6. 2020 č. j. MPSV-2020/115784-911.

7. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 10. 7. 2017 podala J. V. u správního orgánu prvního stupně žádost o příspěvek na péči. Následně dne 20. 7. 2017 proběhlo sociální šetření, v rámci něhož správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že J. V. je zesláblá, často padá a motá se jí hlava. Po bytě je schopná se pohybovat sama, když se přidržuje nábytku. Zvládne vyjít několik schodů s dopomocí hole a zábradlí, venku se pohybuje se dvěma holemi. Ve venkovních prostorech se pohybuje pouze v doprovodu dcery, kdy je nezbytné, aby si každých 50 metrů sedla. Hromadnou dopravou cestuje pouze zřídka a vždy v doprovodu. Z postele vstane sama a je schopná přenášet i lehčí předměty. Má problémy se sluchem, ale pokud se s ní mluví nahlas a pomalu, tak je schopna porozumět. Psaný text přečte sama, umí zacházet s mobilním telefonem, ale nerada jej používá. Nosí brýle a naslouchátko. Zvládá si připravit menší jídlo a najíst se, déle připravovaná jídla a nákupy zajišťuje dcera. Dokáže se sama obléknout, ale již několik let nepoužívá pračku, kterou obsluhuje její dcera. Osobní hygienu realizuje ve spolupráci s dcerou, stejně tak užívá léky, které jí dcera pravidelně připravuje. Pražská správa sociálního zabezpečení zpracovala dne 6. 11. 2017 posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby zn. LPS/2017/1553-JZM_CSSZ. Zde je uvedeno, že se v případě J. V. jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav 80 leté ženy, jehož rozhodující příčinou jsou degenerativní změny pohybového aparátu. V posudku Pražské správy sociálního zabezpečení je dále odkázáno na závěry sociálního šetření ze dne 20. 7. 2017 se závěrem, že žalobkyně v rámci schopností zvládat základní životní potřeby potřebuje pomoc při třech životních potřebách (závislost I stupně): tělesná hygiena, péče o zdraví, péče o domácnost. V tomto posudku je uveden výrok a odůvodnění: Jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále též „zákon o sociálních službách“), považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost); z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 27. 12. 2017 č. j. 13198/2017/AAM bylo rozhodnuto o přiznání příspěvku na péči ve výši 880 Kč měsíčně. Správní orgán prvního stupně odkázal na závěry shora poukazovaného sociálního šetření u žalobkyně ze dne 20. 7. 2017 i posudku o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 11. 2017 a uvedl, že oprávněná osoba potřebuje pomoc při zvládání tří životních potřeb.
8. Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalobkyně podala odvolání ze dne 10. 1. 2018, v němž namítla, že přiznaný stupeň závislosti neodpovídá zdravotnímu stavu, a že v podkladech pro vydání rozhodnutí byla neúplná zdravotní dokumentace. V rámci odvolacího řízení posudková komise zpracovala posudek č. j. 2018/347-PH. K jednání posudkové komise byla pozvána J. V., jednání byla přítomna a byla přešetřena odbornou lékařkou oboru interního lékařství.
9. Posudková komise ve svém posudku ze dne 27. 11. 2018, ve výroku konstatovala: „Od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018 šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považovala za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Od 27. 11. 2018 jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění

zákonu č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. „Mimo jiné uvedla, že z objektivně dokladovaného zdravotního stavu k datu uplatnění žádosti byla J. V. dobře orientovaná, bez limitujícího smyslového postižení, nedoslýchavost byla korigována sluchadly, byla schopná pochopit sdělené, adekvátně komunikovat srozumitelnou řečí, číst, psát a telefonovat. Byla kardiopulmonárně kompenzovaná, sledovaná pro uzlovou přestavbu štítné žlázy bez nutnosti léčby. Dlouhodobě byla léčena pro úzkostně depresivní syndrom, byly jí též zjištěny artrotické změny nosných kloubů a degenerativní změny krční a bederní páteře s poruchou statodynamiky páteře. Dále z posudku vyplynulo, že J. V. byla schopná samostatné chůze, pro větší pocit jistoty při závratích využívala pro oporou nábytek, venku chodila s oporou dvou holí. V omezeném množství i cestovala MHD - pro větší pocit jistoty s doprovodem. Samostatně byla schopná zvládat úkony spojené se stravováním, oblékáním - obouváním, výkon fyziologické potřeby, přiměřeně věku a svému přirozenému prostředí zvládala osobní aktivity. Pro nestabilitu potřebovala pomoc druhé osoby při celkové hygieně a při fyzicky náročnějších úkonech spojených s péčí o domácnost, pro nespolehlivou paměť při péči o zdraví. Vzhledem k výše uvedenému posudková komise vyhodnotila jako samostatně nezvládané životní potřeby tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost. Tento stav byl od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018, kdy bylo objektivním vyšetřením při jednání zjištěno významné zhoršení celkového zdravotního stavu. Při vyšetření J. V. působila jako značně staršího věku, než odpovídá kalendářnímu, její celková fyzická kondice byla významně snižena, byla výrazně astenická - dle dcery výrazně zhubla, hybnost nosných kloubů dolních končetin byla omezená zřejmě v důsledku zkrácení svalů a šlach z neaktivity, výrazně byla omezená hybnost ramen - nezvedne horní končetiny nad horizontálu. Zjištěno bylo také zhoršení sluchu, kdy i se sluchadly rozumí jen hodně hlasité řeči, není již schopná telefonovat. Samostatné chůze byla v podstatě neschopná - cupitavými krátkými kroky obejde stůl s oboustrannou oporou rukou o něj, na berličích se neudrží, pevné chodítko nedokáže posunout a kolečkové není schopná ovládat. V důsledku celkového zhoršení zdravotního stavu pozbyla dle posudkové komise schopnost sebeobsluhy při stravování, oblékání - obouvání, tělesné hygieně a přiměřeně již nezvládá ani osobní aktivity.

10. Zachována zůstala schopnost orientace a výkonu fyziologické potřeby - WC je schopná použít a tam se obsloužit. Vzhledem k výše uvedenému posudková komise zhodnotila, že ode dne 27. 11. 2018 jako samostatně nezvládané všechny životní potřeby, kromě orientace a výkonu fyziologické potřeby. Posudková komise závěrem uvedla, že *„Z průběžně dokladovaných lékařských nálezů nelze komplexní zhoršení zdravotního stavu v mezidobí určit, protože doložená vyšetření se jím nezabývají a není z nich zřejmé, je proto stanoveno až dle objektivně při jednání zjištěných skutečností.“*
11. Posudková komise ve svém posudku ze dne 17. 5. 2019 konstatovala, že neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, tak jak uvedla při jednání dne 27. 11. 2018.
12. V posudku ze dne 22. 4. 2020 posudková komise dospěla k obdobným závěrům jako v předchozích posudcích, kdy uzavřela, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat tři základní životní potřeby v období od 1. 7.

2017 do 26. 11. 2018, v období od 27. 11. 2018 do 23. 3. 2019 nebyla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopna zvládat osm základních životních potřeb a ode dne 24. 3. 2019 nebyla schopná zvládat 10 základních životních potřeb, je zřejmé, že byla osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách v období od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018, osobou závislou ve stupni III (těžká závislost) § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách v období od 27. 11. 2018 do 23. 3. 2019 a osobou závislou ve stupni IV (úplná závislost) § 8 odst. 2 písm. d) zákona o sociálních službách ode dne 24. 3. 2019.

13. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 6. 2020 č. j. MPSV-2020/115784-911 bylo podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu částečně změněno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a to tak, že příspěvek na péči byl zvýšen z 880 Kč na 8 800 měsíčně od listopadu 2018, a že příspěvek na péči byl zvýšen z 8 800 Kč na 13 200 Kč měsíčně od března 2019. Ve zbylé části bylo rozhodnutí správního orgánu potvrzeno.

14. Soud posoudil předmětnou věc následovně:

15. Podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby.

16. V § 9 zákona o sociálních službách je stanoveno:

„(1) Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

(2) Schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odstavci 1 písm. h) se hodnotí ve vztahu ke

konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem.

(3) Schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odstavci 1 písm. j) se nehodnotí u osob do 18 let věku.

(4) Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci,

dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

(5) Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi

poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat

základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných

potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní

potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

(6) Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.“

17. Jednotlivé schopnosti zvládat základní životní potřeby jsou konkretizovány v příloze 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.
18. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek závislosti osoby. Na posudek závislosti osoby na péči je podle konstantní judikatury třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009–59; či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009–104). Při hodnocení posudku je proto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009–53, stěžejní, že „posudková komise MPSV je při posuzování stupně závislosti [...] povinna vycházet ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení.“
19. Soud zdůrazňuje, že není oprávněn provést věcný přezkum posudku posudkové komise, jelikož na to jeho odbornost nestačí, může se ale zabývat jeho objektivitou, přesvědčivostí a formální korektností. Obdobný názor zaujal i Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2013 č.j. 3 Ads 8/2013 – 29: „Při přezkumu ovšem soud nemůže posuzovat věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, ale posudek může hodnotit co do přesvědčivosti, objektivnosti a úplnosti v něm obsažených informací.“
20. Podmínky nároku na příspěvek na péči jsou stanoveny v § 7 zákona o sociální péči, přičemž dle odst. 1 „příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hraadí ze státního rozpočtu.“; dle odst. 2 pak „nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické

osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8^a, pokud jí tuto pomoc poskytuje některá z vyjmenovaných osob.

21. Soud předesílá, že rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách je vázáno na posouzení zdravotního stavu žadatele, k jehož posouzení jsou příslušné posudkové orgány. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Posudkové řízení je přitom specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s.
22. V rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016 – 22, Nejvyšší správní soud (dále také „NSS“) shrnul judikaturu vztahující se k problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) a vyslovil, že: „...pro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči je třeba odborných medicínských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise. Pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 – 53). Tento požadavek vychází z premisy, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014 – 24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013 – 34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014 – 37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014 – 60, anebo ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014 – 23). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014 – 28). V souladu s § 2a vyhlášky posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014 – 37). Nezvládnutí byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládána, musí tento závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013 – 32). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014 - 37). *Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25).*“

23. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že správní orgány při posuzování žádosti o příspěvek na péči mají jasně stanovená pravidla a meze, v rámci kterých se při svém rozhodování musí pohybovat. V rámci posuzování stupně závislosti žadatele na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány vychází z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, kterou ze základních životních potřeb žadatel zvládá či nikoli; správním orgánům ani soudům nepřísluší činit medicínské závěry. U posudků je pak nutné, aby vyhověly kritériím stanoveným v judikatuře Nejvyššího správního soudu na jejich úplnost a přesvědčivost (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2018, č. j. 5 Ads 254/2017 - 27). Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky pak spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (srov. např. rozsudky NSS ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53, nebo ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6 Ads 83/2014 - 80).

V nyní projednávané věci, jak posudek Pražské správy sociálního zabezpečení, tak i posudky posudkové komise dospěly k závěru, že J. V. nebyla schopna zvládat v přijatelném standardu životní potřeby uvedené v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Posudky posudkové komise, na základě předložené zdravotní dokumentace, dospěly k závěru, že v období od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018 nebyla J. V. schopna zvládat tři základní životní potřeby (tělesná hygiena, péče o zdraví, péče o domácnost). Objektivním vyšetřením dále bylo zjištěno, že u J. V. k datu 27. 11. 2018 došlo k významnému zhoršení zdravotního stavu, a že nadále nebyla schopna zvládat osm základních životních potřeb (mobilita, komunikace, stravování, oblékání – obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost). Závěry posudkové komise jsou pak dle zdejšího soudu úplné, přesvědčivé a objektivní. Posudková komise vycházela jak z nálezů ošetřujících lékařů J. V., tak i z výsledku sociálního šetření, jakož i z výsledku vlastního vyšetření. Na vypracování posudků se kromě posudkových lékařek podílely další odborné lékařky – internistky. Vzhledem k tomu, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že J. V. z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat tři základní životní potřeby v období od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018, v období od 27. 11. 2018 do 23. 3. 2019 nebyla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopna zvládat osm základních životních potřeb a ode dne 24. 3. 2019 nebyla schopná zvládat 10 základních životních potřeb, je zřejmé, že byla osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách v období od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018, osobou závislou ve stupni III (těžká závislost) § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách v období od 27. 11. 2018 do 23. 3. 2019 a osobou závislou ve stupni IV (úplná závislost) § 8 odst. 2 písm. d) zákona o sociálních službách ode dne 24. 3. 2019.

24. Žalobkyně namítala, že její matka byla osobou závislou ve III stupni již od roku 2017, k čemuž doložila správnímu orgánu několik lékařských zpráv i vyjádření, dle výše uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu však zdejší soud nemůže z těchto zpráv vyvozovat jakékoliv závěry, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. V posudku

posudkové komise ze dne 27. 11. 2018 je na námitky žalobkyně reagovalo tvrzením, že „Z průběžně dokladovaných lékařských nálezů nelze komplexní zhoršení zdravotního stavu v mezidobí určit, protože doložená vyšetření se jím nezabývají a není z nich zřejmé, je proto stanoveno až dle objektivně při jednání zjištěných skutečností.“ V posudku posudkové komise ze dne 22. 4. 2020 je doplněno, že „Dokladované lékařské nálezy od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018 nepopisují zhoršení zdravotního stavu odůvodňující zvýšení stupně závislosti z lehkého na středně těžký ev. těžký. Posouzení jinou posudkovou komisí ze dne 27. 11. 2018, kdy byla vyšetřena odborným lékařem nemá posudková komise důvod zpochybnit.“ Takovéto vysvětlení, proč průběžně dokladované zprávy neprokazují zhoršení stavu J. V., považuje zdejší soud za zcela dostatečné a nemůže hodnotit, zda tomu tak z lékařského hlediska skutečně je.

25. Lékařské zprávy, které dle žalobkyně nebyly zohledněny, tedy zejména zpráva MUDr. V. P. ze dne 7. 12. 2018 a vyjádření MUDr. P. Š. ze dne 11. 12. 2018 dle zdejšího soudu nedokládají, že by žalobkyně byla ode dne 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018 osobou závislou v jiném než v I stupni závislosti. Navíc je zřejmé, že posudková komise měla k dispozici kompletní dokumentaci obou výše uvedených lékařů a se závěry zprávy MUDr. P. výslovně pracuje v posudku ze dne 22. 4. 2020. Zpráva MUDr. P. hovoří o tom, že žalobkyně má již tři roky potíže s rovnováhou, opakované záchvaty padání a není schopna se o sebe postarat, dále bylo uvedeno, že není v současné době schopna samostatně chodit. Avšak právě z těchto důvodů (pro nestabilitu) byla žalobkyně posouzena jako osoba závislá na péči v I stupni ode dne 1. 7. 2017. Závěry této zprávy tak nejsou v rozporu s posudkovým hodnocením zdravotního stavu J. V., neboť právě pro nestabilitu byla hodnocena jako závislá na péči v I stupni, kdy jako nezvládnuté byly vyhodnoceny základní životní potřeby: tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost. Zdejší soud má tedy za to, že posudková komise vzala v potaz zprávu MUDr. P. a závěry všech posudků posudkové komise nejsou v žádném rozporu s uvedenou zprávou ze dne 7. 12. 2018. Vyjádření MUDr. P. Š. pouze konstatuje, že na jaře 2017 došlo ke zhoršení hybnosti a psychického stavu J. V., kdy se jedná o pouhé konstatování, které není přezkoumatelné a zdůvodněné a tudíž je pro posudkovou komisi naprosto irelevantní. Zdejší soud tak shledal žalobní námitku nezohlednění lékařských zpráv nedůvodnou.
26. K namítané nedostatečné periodicitě sociálního šetření soud uvádí, že sociální šetření proběhlo dne 20. 7. 2017, od této doby, až do smrti J. V., nebylo dle spisového materiálu správního orgánu prvního stupně požádáno ze strany žalobkyně či J. V. o provedení sociálního šetření, ani nebyla oznámena zásadní změna zdravotního stavu, pro kterou by bylo nutné sociální šetření provést. V daném období bylo správnímu orgánu zasláno pouze odvolání proti rozhodnutí ze dne 27. 12. 2017 č. j. 13198/2017/AAM, údaje pro výplatu dávky a oznámení o poskytovateli pomoci ze dne 15. 4. 2019. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobkyně upozorňovala na měnící se zdravotní stav své matky, správní orgán tak neměl žádný důvod se domnívat, že by u J. V. došlo ke změně zdravotního stavu a bylo nutné provedení dalšího sociálního šetření. Zhoršil-li se zdravotní stav J. V. po vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, mohla žalobkyně nebo J. V. na předepsaném tiskopisu podat žádost o změnu výše již přiznaného příspěvku podle § 23 odst. 4 zákona o sociálních službách, avšak ani to neučinily.
27. Žalobkyně dále namítala, že v zápisu ze sociálního šetření ze dne 20. 7. 2017 jsou nepřesně uvedené některé informace, některé dokonce zcela chybí. K danému zdejší soud uvádí, že

pokud pociťovala žalobkyně, že v průběhu sociálního šetření došlo k pochybení, tak mohla v zastoupení J. V. vznést připomínku či námitku, o čemž byla společně s J. V. řádně poučena v den konání pohovoru. Vzhledem k tomu, že byla žalobkyně přítomna konání pohovoru, tak mohla informace, které považovala za nezbytné uvést nad rámec kladených otázek a v případě nepřesností v zápisu ze sociálního šetření požádat o jejich nápravu. S ohledem na to, že žalobkyně, ani J. V., žádné takové kroky nečinily od roku 2017, kdy sociální šetření proběhlo, neučinily tak ani v odvolání (žalovaný by musel provést nové sociální šetření, pokud by tak učinily), tak lze mít za to, že dané skutečnosti namítala žalobkyně pouze účelově v době podání žaloby, kdy již nelze tyto skutečnosti žádným relevantním způsobem ověřit.

28. Ohledně namítaného opomenutí hlavní diagnózy J. V., tedy konkrétně nestability, soud uvádí, že v žalobou napadeném rozhodnutí je uvedeno, že: „*Pro nestabilitu potřebovala pomoc druhé osoby při celkové hygieně a při fyzicky náročnějších úkonech spojených s péčí o domácnost (nákupy, vaření, úklid, péče o lůžko a prádlo apod.), pro nespolehlivou paměť při péči o zdraví (dcera jí připravovala léky do dávkovače a kontrolovala jejich užití)*“. Je tedy zřejmé, že zejména pro nestabilitu bylo rozhodnuto o tom, že J. V. není schopna samostatně zvládat některé životní potřeby v období, kdy byla osobou závislou v I stupni. Dle zdejšího soudu je tak nedůvodná námitka žalobkyně, že by nebyla zohledněna nestabilita J. V., když naopak dle žalovaného byla hlavním důvodem pro závěr, že je J. V. závislá na pomoci další osoby.
29. K jednotlivým tvrzením, která uvedla žalobkyně v příloze č. 1 k Vyhlášce, musí soud konstatovat, že se jedná pouze o subjektivní tvrzení žalobkyně, která nemohou vyvrátit komplexní posudek posudkové komise. Vzhledem k tomu, že žádné z tvrzení, které žalobkyně uvedla, není přímo podloženo jakoukoliv lékařskou zprávou, tak lze uzavřít, že se jedná pouze o její hodnocení zdravotního stavu její matky, které však neodpovídá závěru odborných lékařských posudků, ani výsledkům sociálního šetření.
30. Z uvedených důvodů správní orgány nepochybily, jestliže uzavřely, že J. V. byla osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách v období od 1. 7. 2017 do 26. 11. 2018, osobou závislou ve stupni III (těžká závislost) § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách v období od 27. 11. 2018 do 23. 3. 2019 a osobou závislou ve stupni IV (úplná závislost) § 8 odst. 2 písm. d) zákona o sociálních službách ode dne 24. 3. 2019. Na těchto závěrech nemění ničeho ani námitky žalobkyně. Všemi okolnostmi se posudková komise (jakož i posudková lékařka Pražské správy sociálního zabezpečení) řádně zabývala, přičemž tyto skutečnosti byly adekvátně zohledněny v řízení před správními orgány. Nebylo tedy nikterak prokázáno, že by J. V. v období od 1. 7. 2017 do dne 26. 11. 2018 nevládala více než tři základní životní potřeby.
31. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s., neboť žalobkyně ve věci nebyla úspěšná a žalovanému v dané věci náhradu nákladů řízení nelze přiznat.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. prosince 2022

JUDr. Marcela Roušková
samosoudkyně